

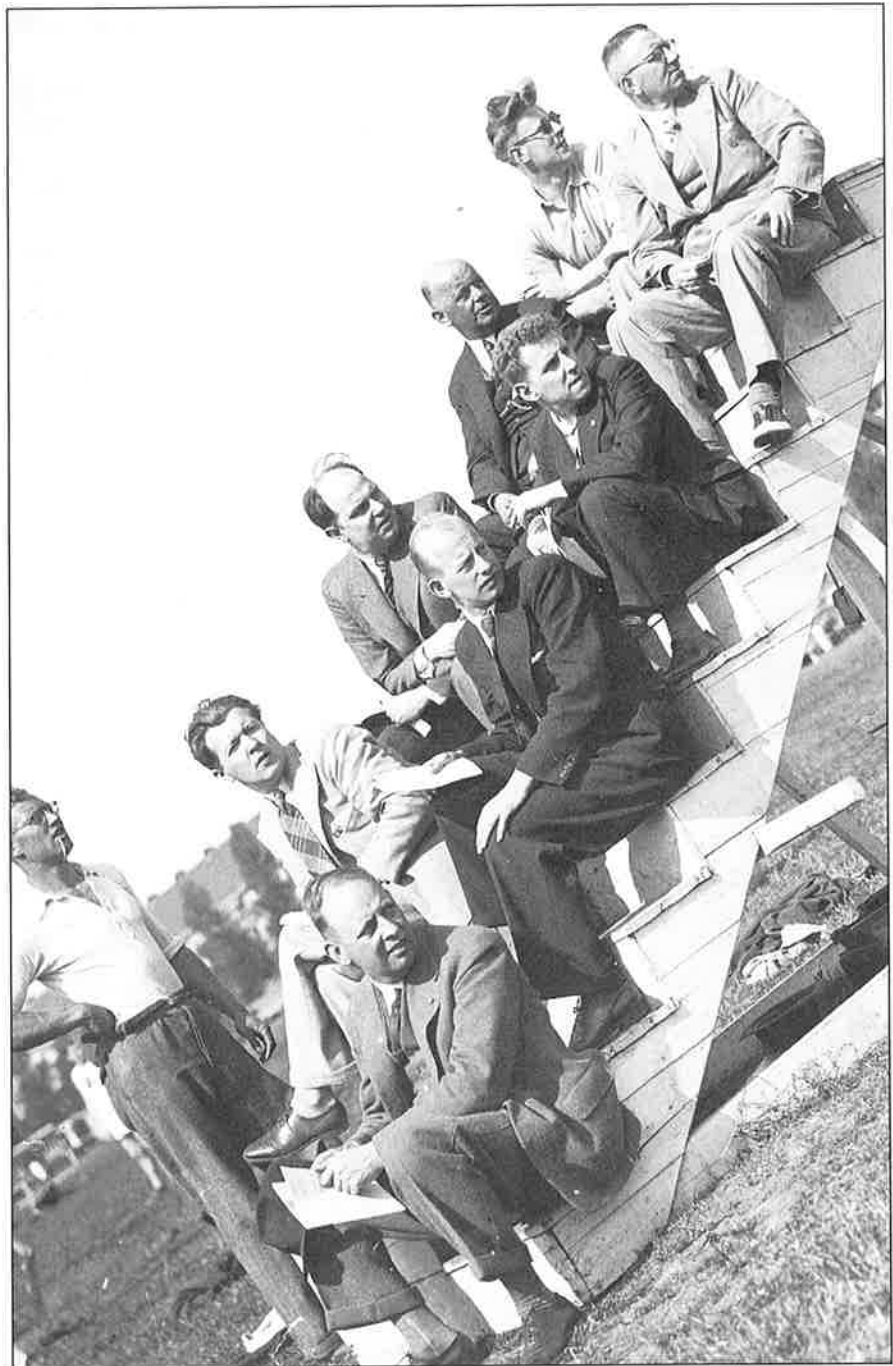
Opleidingen

KNAU model voor andere sportbonden

De dramatische afgang bij de Olympische Spelen van Londen in 1908 had Willem Christiaan Hartmann, de eerste voorzitter van de NAU, niet onberoerd gelaten. Hij had geconstateerd dat het vooral schortte aan een gebrek aan kennis. Hartmann legde de in Londen opgedane ervaringen vast in een boekje 'Hoe beoefen ik Athletiek'. Het gaf hiermee de eerste aanzet tot scholing en opleiding.

Zijn opvolger, Pieter Willem Scharroo, kreeg de mogelijkheden in de schoot geworpen. Ons land bleef buiten de Eerste Wereldoorlog. Daardoor kwam de in 1914 gemobiliseerde legermacht niet in actie. Het gevolg was dat de soldaten zich stierlijk verveelden. Scharroo kreeg van de Minister van Oorlog, zijn hoogste baas, toestemming atletiekattributen aan te schaffen. Daarmee konden de soldaten oefenen. Het ging om honderden kogels, discussen, speren en polsstokken. Bestuurslid Könings, als leraar lichamelijke opvoeding ook onder de wapenen geroepen, kreeg opdracht de officieren bij te brengen hoe met dit atletiekmateriaal om te gaan. Zelfs de minister van Oorlog en de opperbevelhebber schaarden zich onder zijn gehoor. De officieren brachten op hun beurt de opgedane kennis over op de manschappen. Könings was de man die door zijn opleidingswerk de atletiek tijdens de Eerste Wereldoorlog een geweldige injectie gaf.

De Haarlemmer Jan Hut leverde tijdens en na de Tweede Wereldoorlog een grote bijdrage aan het opleidingswerk. Hij begon met cursussen voor jeugdleiders en trainers.

Tijdwaamemers op het Olympiaplein zittend op de jurytrap.

Zittend van beneden naar boven:

Karel Lotsy, Chef de Mission van de olympische ploeg voor Berlijn, Ad Strengholt, voorzitter van de KNAU, Roel Hoogeveen, redacteur Athletiekwereld, links van hem Gerard Cramer, secr. Noord-Holland, boven hem de eveneens kalende Nico Pauw, een bekend starter.

De overige namen zijn niet bekend.

Veel van hen waren later als coaches bij clubs werkzaam. Hut hield zich vooral bezig met de mens achter de prestatie. Sportethiek vond hij belangrijker dan techniek. Hij was ook een bekwaam stilist en schreef fraaie gedichten, vaak in wollig taalgebruik, die geregeld te lezen waren in de *Athletiekwereld*, het bondsblad in die dagen.

Een voorbeeld:

**'HEB OPEN OOG voor
d'Unietaak, Uw eigen plaats.
De Unie leeft en streeft voor
Neerlands JEUGD-belangen.
De Unievlag moet fier en fair aan
d'eremast hangen.
Met tweespalt, twist is dat
onmoo'lijk Unie – maats.'**

Op die manier ging Jan Hut, vaak onder het pseudoniem 'de Schoolmeester' nog jaren door. Het sprak in die tijd kennelijk veel atleten aan.

Een andere vorm van scholing en voorlichting nam het duo Frits de Ruyter en Cor Tissot van Patot voor zijn rekening. De Ruyter, vele malen kampioen van Nederland, zag telkens weer kans voor vaak volle zalen de toehoorders met sappige verhalen te boeien. Cor Tissot van Patot maakte met zelf opgenomen ringfilms de aanwezigen technisch wijzer. Het duo reisde door het hele land en lichtte op meer dan 500 avonden trainers en atleten voor.

Ondanks alle activiteiten van Hartmann, Scharroo, het duo De Ruyter-Tissot van Patot en anderen zat tot ver na de Tweede Wereldoorlog 1940-1945 weinig structuur in het opleidingsaanbod. Geleidelijk aan kwam daarin verbetering. Men pakte de zaak in samenwerking met de Nederlandse Katholieke Sportbond (NKS) rigoreus aan. Dit bleek zo'n groot succes dat de Unie nu model staat voor andere sportbonden. Anno 2000 bestaat een breed

scala aan trainersopleidingen voor alle leeftijdsgroepen.

Zonder de bijna 9000 juryleden zouden geen wedstrijden mogelijk zijn. Om die reden organiseert de KNAU het hele jaar door jurycursussen. Richtsnoer hierbij is de kennis van de reglementen. Men kan onder meer opgeleid worden tot jeugdjurylid, starter, microfonist, maar ook voor het functioneren bij internationale wedstrijden.

Een andere activiteit is het verzorgen van kadercursussen voor bestuursleden. Allerlei facetten die binnen een vereniging aan de orde kunnen komen worden belicht, ook de organisatie van wedstrijden.

Al met al gaat het om meer dan vijftig uiteenlopende cursussen en opleidingen, modules, bijscholingen, applicaties, enz. Elk jaar maken duizenden mensen hiervan gebruik. Zo'n 150 docenten zetten zich hiervoor in.

Meestal onzichtbaar achter de microfoon de Groninger Henk Kuipers, die een sonoor stemgeluid paart aan kennis van een schat van atletiekgegevens. Hij voorziet al tientallen jaren vrijwel alle grote evenementen van deskundig commentaar